

291830 - Kurs verenin, eğitim içeriğinin internete yüklenmemesi ve paylaşılmamasını şart koymasının hükmü?

Soru

İnternette bir kursa katıldım ve ücretini peşin olarak ödedim, kursa giriş yaptığımızda kurs içeriğinin yüklenmemesi ve hiç kimseye gönderilmemesi için yemin ettirdiler. Bu şartı kabul etmeden kursa giriş kabul edilmedi. Arkadaşlarım kurs ücretine ortak olarak eğitim içeriğini istediler, bu durumda içeriğini onlara göndermemde sakınca var mı?

Detaylı cevap

Allah’a hamd olsun.

Birincisi:

Kurs sahibi, katılımcının eğitimi yüklememesi veya başkasına verilmemesini şart koşarsa bu şart geçerli olup sözleşmeye sadık kalmak gerekir. Zira Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem şöyle buyurdu: “Müslümanlar şartlarına bağlı kalırlar” (Buhari 451/4, Beyhaki 7/249, Hakim 2/57, Elbani sahih dedi)

Buhari sahihinde şöyle dedi: İbn Avn İbn Sirin’den şöyle rivayet eder: “Bir adam kiraladığı adama şöyle dedi: Binekleri hazırla! Şu günde seninle yola çıkmazsam sana yüz dirhem vereceğim.. günü geldiğinde çıkmadı. Bunun üzerine Şureyh şöyle dedi: Her kim gönüllü olarak kendi üzerine bir şart koşarsa şartı yerine getirmesi gerekir.

Eyup İbn Sirin’den şöyle rivayet edilir: Bir adam yemek sattı ve şöyle dedi: Çarşamba günü sana gelmezsem aramızda alışveriş yok hükmündedir. Gününde gelmedi. Bunun üzerine Şureyh şöyle dedi: Sen sözünü yerine getirmedin! Bunun üzerine aleyhine hükmetti.

İkincisi: Sözleşme esnasında veya sözleşmeden az bir müddet önce belirlenen koşullar yerine

getirilir. Ancak sözleşmeden sonra ortaya konulan şartlara itibar edilmez. Çünkü sözleşme son yapılan şartlar ortada olmadan gerçekleşmiştir. Fakat oturum veya şart seçeneğine tabi ise bu durumdan istisnadır.

İbn Useymin Rahimehullah şöyle dedi: Alishverişte yapılan şartlar geçerlidir. İster sözleşmeyle birlikte olsun veya seçenek vaktinde olsun. Veya daha önceden üzerine ittifak edilmiş olsun. Tüm bunlar geçerlidir. (el Şerhul mumti 8/224)

Bunun üzerine şayet kursa katılım aşamasında size böyle bir şart koşulmamışsa buna bağlı kalman zorunlu değildir. Çünkü bu şart akitten sonra ortaya koyulmuştur.

Kurs veren kimse, kursa kaydettikten sonra onları bilgilere erişmesine engel olamaz. Aksi takdirde haksızlık etmiş olur. Şayet söz almak ister veya bir şart koşturmak isterse kursa katılımdan önce bunu yapmalıdır. Bunu daha sonra yapması geçerli değildir.

Bunun üzerine kursu yükleyebilir ve istifade edebilirsiniz. Yeter ki bu şart katılım sözleşme esnasında yapılmış olmasın.

Üçüncüsü:

Kurs içeriğinin başkasına ücretsiz vermenizde sakınca yoktur. Kurs sahibine zarar verecek şekilde genel bir yayıncılık olmadığı takdirde bir takım fertlere verebilirsiniz.

Ayrıca kurs ücretini verecek durumda olmadığı için başkalarıyla ortak bir şekilde kurs ücretini ödeyip diğer arkadaşları adına vekil olmasında sakınca yoktur. Bu durumlarda başkalarına ücretsiz vermesi daha doğru olacaktır.

İbn Useymine şöyle soruldu:

“Tüm haklar mahfuzdur” ibaresi yazan kasetleri ticari amaç olmaksızın kopyalamak ve davet için dağıtmanın hükmü nedir?

Cevap: özel amaçla kopyalamanın sakıncası olmadığını görüyorum. Ancak ticari amaçla kopyalanması haksızlık olup caiz değildir. Öğrencinin öğrenciden bir dersi kopyalamasında sakınca

yoktur. (el talik ala al kafi, İbn Kudame 3/373)

En iyisini Allah bilir.